

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Beknopt verslag.

Vergadering van 4 december 2020

Zitting van 8 december 2020

De vergadering wordt geopend te 14.00 uur.

De heer Provinciegriffier is aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

De heer	ANCIAUX Koen
Mevrouw	BAKELANTS Ann
De heer	BELLENS Peter (*)
De heer	CALUWÉ Ludwig
De heer	CLAESSEN Jan
Mevrouw	COLSON Mireille
Mevrouw	COTTENIE Christ'I (*)
Mevrouw	CUYLAERTS Nathalie (*)
De heer	DANEELS Tobias
De heer	DE HAES Jan
De heer	DE QUICK Erik (*)
De heer	DE WINTER Stefan
De heer	DILLEN Koen (*)
Mevrouw	FRANÇOIS Catherine (*)
De heer	GEYSEN Kris
De heer	GYS Seppe (*)
Mevrouw	HELSEN Katleen
Mevrouw	JACQUES Ilse (*)
Mevrouw	LAUWERS Linda (*)
De heer	LEMMENS Luk
De heer	PALINCKX Koen
De heer	SCHOOFS Louis
De heer	SOHIER Rudy
Mevrouw	STEVENS Lili
Mevrouw	TALHAOUI Fauzaya
De heer	VALKENIERS Bruno
De heer	VAN BUEREN Hugo (*)
Mevrouw	VAN DIENDEREN Ilse (*)
Mevrouw	VAN GORP Valery (*)
Mevrouw	VAN HAUTEGHEM Marleen (*)
Mevrouw	VAN OLMEN Mien (*)
De heer	VAN RANSBEECK Brend (*)
De heer	VANDENDRIESSCHE Diederik
Mevrouw	VERHAERT Inga (*)
De heer	VERHA EVEN Eddy (*)
Mevrouw	WECKHUYSSEN Wendy

Verontschuldigd: Mevrouw de Gouverneur

(*) Zij waren tijdens de raadsvergadering fysiek niet aanwezig in het provinciehuis, maar namen van thuis uit digitaal deel aan de vergadering (inclusief de stemmingen).

De raad is bijeen in openbare vergadering.

OPENBARE VERGADERING

De VOORZITTER verwelkomt de leden van de provincieraad en stelt voor alvast enkele afspraken te maken. De stemmingen in ABM staan in een andere volgorde dan hoe ze op het schema staan. Bij de stemmingen moet men telkens goed opletten dat men het juiste agendapunt kiest. Hij geeft het woord aan gedeputeerde Lemmens.

De heer LEMMENS zegt dat het een uitdaging was een nieuwe begroting op te stellen in een jaar waarin de lopende cijfers per kwartaal bijgesteld moesten worden. Het was geen evidentie, maar toch zijn we erin geslaagd en zelfs met wat financiële armslag om ook volgend jaar mogelijke gevolgen van de crisis het hoofd te bieden. De kost van de gezondheids crisis voor de provincie is 6,4 miljoen EUR. Het gaat vooral om gedeelde inkomsten uit kwijtscheldingen van huur of van concessie, daarnaast zijn er ook meeruitgaven, door bijvoorbeeld de aankoop van veiligheidsmateriaal. Op deze manier heeft de provincie zuurstof bijgegeven om de eerste schokken van de crisis op te vangen en dit vanuit de overtuiging dat het beste beleid geen ad hoc-beleid is, maar een structureel beleid op de middellange en lange termijn. Dankzij dat beleid kan er voor 2021 een begroting voorgelegd worden met investeringen.

Daarbij kiest de provincie voor een lange termijn doorstart complementair met de andere overheden. De provincie trekt volop de kaart van een herstartplan voor de toerismesector. De investeringen die daar gebeuren hebben hun meerwaarde.

De heer Lemmens vervolgt dat we waakzaam moeten blijven voor de onzekere toekomstperspectieven. En moeten wapenen voor de weerslag. Daarom wordt de financiële toestand nog strikter opgevolgd.

Deze crisis was een test voor de robuustheid van het meerjarenplan. En het heeft de test goed doorstaan. Met de keuzes die er gemaakt zijn voor de komende jaren, hebben we goede instrumenten die een antwoord kunnen bieden op de crisis. Zo is het vergunningenbeleid een speerpunt in het meerjarenplan. Onlangs zijn er nog op een recordtijd grote dossiers verwerkt, van onder andere Pfizer en Janssens Farmaceutica. Ook de recent afgeleverde vergunning voor het Vaccinopolis van de Universiteit Antwerpen is er gekomen door een intensieve samenwerking tussen de provincie en de Vlaamse adviesinstanties.

De coronacrisis toonde aan dat mensen meer dan ooit nood hebben aan natuurbeleving en het belang van toegang tot groene ruimte. De aanpak bij de groendomeinen speelt daarop in met een publieksgerichte aanpak geënt op kwaliteitsverhoging en een uitbreiding van het belevingsaanbod en educatief aanbod.

Tot slot verwijst de heer Lemmens naar de keuze in het meerjarenplan om in te zetten op digitalisering. Dankzij de digitalisering kan ook de provincieraad online of hybride doorgaan. Het telewerk heeft versneld ingang kunnen vinden, omdat het proces al verankerd was in het meerjarenplan. Dat we bij het begin van de eerste lockdown zo snel hebben kunnen schakelen is de vrucht van de zucht naar innovatie die de medewerkers drijft.

In ons streven naar een meer duurzame wereld neemt technologie een belangrijke rol in. Dat zien we in het klimaatbeleid, het waterbeleid, de aanplant van bossen, de aanleg van fietsostrades, het beheer van het pensioenfonds, bij het landbouwbeleid, bij

bouwprojecten en de aankoop van ICT-materiaal. Als organisatie moet je erover waken dat er geen versnippering komt in het beleid, maar dat de duurzaamheid in een gemeenschappelijk onderliggend verhaal verankerd zit en door de hele organisatie gedragen. Daartoe zijn de SDG's een dankbaar instrument die in 2021 verder ontwikkeld zullen worden: zo zal er niet enkel in de A-stukken voor deputatie een link gemaakt worden, maar ook in de B-stukken en in de provincieraadsbesluiten.

Tot slot wil de heer Lemmens de administratie bedanken. Hij noemt in het bijzonder de griffier, de financieel beheerder en het hele managementteam. Hij hoopt op een goed debat tijdens deze besprekingen.

De heer CALUWÉ geeft een toelichting bij het financiële luik. Het was al snel de bekommernis om bij het opstellen van de begroting de aanpassingen van de effecten van corona mee op te nemen. Zo is de financiële impact van de crisis zo'n 6,4 miljoen EUR. Het gaat dan over minder inkomsten in de vorm van tegemoetkomingen. Wellicht is een gelijkaardig bedrag ook nodig in 2021. Het kasoverschot is nog steeds meer dan 6 miljoen EUR, waardoor er nog voldoende buffer is.

In februari volgt er dan een evaluatie hoe het overschot besteed zal worden en om een slag om de arm te houden indien de crisis nog dieper zou ingrijpen. Zo is er nog een onzekere factor of de crisis een effect zal hebben op de belastingsinkomsten. Dit zou het geval kunnen zijn bij veel faillissementen.

In de overzichten is zichtbaar dat er in 2020 éénmalig een groot bedrag staat. Dat gaat over het pensioenfonds van de statutairen dat is overgedragen naar een afzonderlijk fonds. Hiervoor moesten de gelden hiervoor bestemd 1 jaar binngetrokken worden. Ook zie je dat de fietsostrades het belangrijkste investeringsluik zijn.

Mevrouw COLSON probeert elk jaar het woord van het jaar te verwerken in haar algemene beschouwing. Dit jaar gaat dat niet omdat het woord van het jaar nog niet bekend is. Aangezien 15 van de 20 genomineerden over corona gaan, zal ze die woorden toch liever proberen vermijden. Er zal bovendien vaak genoeg op teruggekomen worden. Voor velen is het een jaar om snel te vergeten, maar soms toch ook een jaar om te koesteren omdat we tijd maakten om de kleine dingen te koesteren en qualitytime in te plannen.

Zo hebben we ook meer digitaal leren werken en de natuur herontdekt, net als het wandel- en fietsknooppuntennetwerk. Er was veel oog voor woonkwaliteit: zowel op macro- als op microniveau. Het is een jaar om snel te vergeten door het gebrek aan sociale contacten.

De provincie heeft zich dit jaar ook heel wendbaar getoond. Zo zorgt het departement ICT dat de provincieraad en de raadscommissies digitaal of hybride kunnen verlopen. Het bestuur heeft ook snel geschakeld met de groepsaankoop mondkmaskers waar de gemeenten op konden intekenen, met de triagepost in het gouverneur Kinnsbergencentrum, een opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld en mogelijks in de toekomst met Campus Vesta die een rol kan spelen in de vaccinatiestrategie.

Er is afgelopen jaar gebleken dat de provincie terecht in fietsinfrastructuur investeert. Er is een stijgend aantal fietsers en velen lijken ook de klik te maken om werkverplaatsingen met de fiets te doen. In de groendomeinen wordt ingezet op laagdrempeligheid. En er wordt ook gedacht aan de ondersteuning van het economisch weefsel in de provincie, hoewel de tweede lockdown er sneller kwam dan verwacht. Ook het relanceplan voor toerisme wordt gelanceerd.

Ten slotte verdient ook het provinciaal onderwijs een speciale bedanking. Ze hebben zich ingespannen om alle maatregelen te implementeren en nieuwe lesvormen vinden hun ingang. Mevrouw Colson juicht toe dat er blijvend geïnvesteerd wordt in de infrastructuur voor het provinciaal onderwijs. Investerings zijn immers een krachtig antwoord op een economie die zuurstof nodig heeft. Spreekster is blij dat het provinciebestuur ook de keuze maakt om deze in te bedden in de meerjarenplanning, wat de beste garantie is op een gedegen langetermijn visie en ook toelaat om de herstelmaatregelen structureel te verankeren in de werking.

Mevrouw WECKHUUSEN zegt dat al beklemtoond is dat deze meerjarenplanning in bijzondere omstandigheden is opgemaakt. Ze is tevreden dat het voorstel een weerspiegeling is van het bestuursakkoord. Vlaanderen heeft de relevantie van de provincie erkent en het bestuur moet nu alle kansen grijpen om haar rol op verschillende vlakken te spelen. Het is belangrijk dat de provincie in deze tijden financieel gezond blijft en niet moet aankloppen bij hogere overheden voor extra geld. Het evenwichtige voorstel dat voorligt, rolt het beleid verder uit met aanpassingen waartoe de corona-actualiteit noopt.

Er worden voldoende budgetten voorzien voor flankerend onderwijs, arbeidsmarkt- en economisch beleid. In de coronatijd heeft het bestuur in haar flexibiliteit de juiste keuzes gemaakt, onder meer met de zomerscholen. Er wordt ook ingezet op levenslang leren. Het project Trampoline is in deze tijden toch kunnen opstarten: jongeren kunnen kennismaken met knelpuntberoepen en -sectoren.

Ook ruimte om te ondernemen is belangrijk: zo zijn de land- en tuinbouw belangrijke economische sectoren in onze provincie. Er worden ook middelen vrijgemaakt voor belangrijke investeringen in het Havencentrum. Als er financiële ruimte is, kan de provincie op een verstandige manier meewerken aan de Vlaamse en Europese relanceplannen.

Het belang van de zorgsector kan niet voldoende benadrukt worden. Het gouverneur Kinsbergencentrum speelt een belangrijke rol in het onderzoek hoe meer mensen toegeleid kunnen worden naar de zorgsector. De provincie is het enige bestuur dat een dorpenbeleid voert, een aanpak die inzet op zeer lokale noden en de mogelijkheid heeft tot maatwerk.

Mevrouw Weckhuysen merkt op dat duurzaamheid als een rode draad door het beleid teruggevonden kan worden, zowel in het beheer van het eigen patrimonium, als in het beleid rond de kwaliteit van woningen, het beleid rond mobiliteit, met de fietsostrades als speerpunt. De groendomeinen zijn ontzettend belangrijk als mogelijkheid om een frisse neus te halen. Spreekster dankt iedereen die meegewerkt heeft aan het meerjarenplan.

De heer VALKENIERS zegt dat vorig jaar bij de budgetbesprekingen de vraag voor de provincie nog 'to be or not to be' was. Ondertussen is dat 'to be' geworden. Mag de provincie ervan uitgaan dat de bestuurlijke rust nu is weergekeerd of wordt het voorstel over de regiovorming stoemelings een voorafname van een invraagstelling van de provincie?

Het beleidsjaar 2020 is tumultueus verlopen, met een vanuit China afkomstig virus, maar 'elk nadeel heb zijn voordeel'. Bijna heel 2020 worden we bestookt met één van de grootste gezondheids-, sociale, economische en culturele crisissen sinds WO II. De cijfers zijn hallucinant en hopelijk geraken we er snel vanaf in 2021.

De provincie Antwerpen kan zich in deze crisis profileren en waar mogelijk leemten opvullen. De heer Valkeniers bedankt de provincie daarvoor, net als de griffier en alle medewerkers die van thuis uit hun job verder hebben uitgevoerd. In het bijzonder de IT-

afdeling heeft ervoor gezorgd dat digitale en hybride zittingen van de provincieraad en de raadscommissies even goed verliepen.

De Vlaams Belang fractie heeft zich vorig jaar bij de voorstelling van het meerjarenplan onthouden, maar ook nu geeft het Rekenhof weinig munitie om de cijfers af te keuren. Een onthouding is dan ook het voordeel van de twijfel. Twijfel of de geleden schade door corona zal toenemen, twijfel over meer gemiste inkomsten en goed bestede hulpmaatregelen. Hopelijk zullen de 5 vooropgestelde oplossingen volstaan, want er kunnen geen nieuwe belastingen bij.

De achillespees van het meerjarenplan van de provincie blijft dat de provincie voor haar beleid rekent op inkomsten van hogere overheden: EU en Vlaamse overheid. Zo zijn er de Vlaamse tussenkomsten die dienen voor de ambitieuze fietsinfrastructuur. De heer Valkeniers heeft zelf de klik gemaakt voor een elektrische fiets, maar blijft als fervent stapper in mobiliteitsplannen aandacht vragen voor die groep.

De vele plannen rond duurzame mobiliteit, ruimte, grond, ondergrond, groenbeleid en groengebruik zijn terecht de grote thema's van de provincie en de gouverneur. Goed rentmeesterschap is een opdracht voor elke dag. De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen zijn daar een leidraad voor. Iedereen kijkt uit naar functioneel ecologische netwerken, zoals het project groen kruis, een groene corridor ten oosten van Antwerpen. In de projecten moet de mens ten dienste staan van de natuur opdat de natuur ten dienste kan staan van de mens.

Het personeel is de ruggegraat van elk goed functionerend bedrijf. Intern en extern personeelsverloop binnen de perken maakt een mens en een bedrijf weerbaar. De heer Valkeniers hoopt zich geen zorgen te moeten maken om de toppers die de provincie hebben en zullen verlaten. Er zijn een aantal thema niet aan bod gekomen die ook van belang zijn: het onderwijs, de sociale economie die de hoeksteen moet worden van een maatschappij die ook de zwaksten meetrekt, het levenslang leren of innovatie. Er zal nog genoeg zijn om de rol als oppositie te spelen: kritisch of ondersteunend.

De heer VANDENDRIESSCHE vindt het een open deur intrappen dat de besprekingen in nooit geziene tijden plaatsvinden. Een pandemie was een situatie die behoorde tot lang vervlogen tijden waarin een quarantaine werd afgedwongen door stadspoorten te sluiten. Ondertussen is de pandemie een hedendaagse realiteit die ons dagelijks bestaan aantast. De financiële impact op de provincie wordt geraamd op 6,4 miljoen EUR. Maar de financiële gevolgen voor de inwoners zijn nog iets anders en de provincie kan een rol spelen om die bittere pil te verzachten. De heer Vandendriessche wil zich focussen op de politieke schaal waarop bepaalde evoluties zich voordoen en het belang van een fundamentele relance.

De pandemie is een geglobaliseerd gegeven, maar de gouverneur heeft afgelopen zomer het provinciale niveau op de kaart gezet. Ze verdient lof voor haar krachtadig beleid wat een bewijs is van politiek leiderschap. Het optreden van de gouverneur legde een opvallende spagaat bloot: de provinciale maatregelen waren door de bestaande grenzen van de provincie buitenproportioneel voor de uithoeken van het hele grondgebied. De provinciale schaal is niet meer van de 21^e eeuw. Spreker zijn fractie is dan ook tevreden met het initiatief van Vlaams minister binnenlands bestuur om werk te maken van een regiovorming. Op basis van het initiatief van de gouverneur zal ook de deputatie bij de totstandkoming van het advies betrokken worden. De heer Vandendriessche stelt vanuit democratisch oogpunt voor om ook de provincieraadsleden te betrekken.

Daarnaast moeten we dringend aan de slag voor een relance voor de samenleving. Deze is gericht op het economisch vraagstuk, maar de drie waarden vrijheid, gezondheid en economie hangen intrinsiek samen, ze zijn aangewezen op elkaar. De Groen-fractie wil een groene relance voorstellen die kadert in de SDG's. De heer Vandendriessche verwijst

hiervoor naar het model van de donuteconomie (een economisch model van professor Kate Raworth). Dit model stelt een omkering van het economisch denken centraal: de natuur staat er samen met de mens centraal. Het model zet in op een volwaardige circulaire economie. De binnenring van de donut wordt gevormd door de SDG's, het absolute sociale minimum, de buitenste ring wordt gevormd door *life support systems*, de ecologische begrenzing van de planeet. De lokale en bovenlokale politieke structuren zijn ideaal geplaatst om zo'n economie mee vorm te geven. De heer Vandendriessche stelt voor om de hoger onderwijs inrichtingen te betrekken bij de uitwerking van een relancebeleid. Kamp C is een instelling die de principes goed begrepen heeft. Door een uitwisseling van beleidsvisies kunnen ideeën zich verder verspreiden. Spreker vraagt om de accenten van duurzaam en circulair bouwen beleidsmatig te verankeren.

In verband met de financiële gevolgen van de crisis op de provincie als organisatie, zijn er serieuze financiële verschillen genoteerd bij sommige APB's en EVAP's. Deze verzelfstandigde entiteiten worden gestut en de verliezen dichtgereden. Omdat de provincie een traditie heeft in voorzichtig budgetteren is er nog altijd een overschot. Spreker wenst een debat over welk patrimonium de provincie in handen houdt en welk niet omdat een deel van het gebudgetteerd overschot wordt gerealiseerd door eenmalige inkomsten afkomstig van de verkoop van gebouwen. De vraag voor 2021 is of er enkel gekozen wordt voor ondersteunen of ook voor bijkomende investeringen die in deze pandemie een maatschappelijke meerwaarde bieden.

Een relancemaatregel kan doorgevoerd worden via de provinciale belastingen. Spreker meent dat de provincie met een fiscaal legitimiteitsprobleem kampt. De heer Vandendriessche pleit ervoor om de belastingen te koppelen aan de overgebleven, grondgebonden bevoegdheden. De provinciebelasting op bedrijven wordt beschouwd als zoveelste administratieve last. Heel concreet stelt de heer Vandendriessche voor om de openlucht recreatieve bedrijven, als onderdeel van de zwaar getroffen toeristische sector een belastingvrijstelling te geven. Het gaat om kampeerterreinen en campings en de impact op het provinciale budget is gering. De heer Vandendriessche sluit af met de hoop op veel boeiende debatten de komende dagen.

De heer ANCIAUX zegt dat een derde van de bestuursperiode erop zit. De plannen en ambities van het bestuur voor 2021 worden besproken. 2020 was een niet te voorspellen jaar. Het COVID-19-virus heeft ons leven en de werking van de provincie op z'n kop gezet. Maar er is ook leven na corona. Het bestuursakkoord werd voorgesteld als ambitieus, duurzaam, efficiënt, dienstbaar en verbindend. Er blijkt nog veel werk op de plank te liggen. Iedereen bekijkt vanuit het eigen politiek aanvoelen of ideologische visie. De vraag die de heer Anciaux belangrijk vindt is of de cijfers rekening houden met de actuele noden en verzuchtingen van de inwoners en bedrijven in onze provincie.

Spreker weet dat de provinciale organisatie een goed draaiend geheel is en waardeert de werking. Of de regiovorming hier in de toekomst aan zal veranderen, weten we misschien voor de zomer. Met een exploitatiebudget van 192 miljoen EUR en een investeringsbudget van 40 miljoen EUR, de autofinancieringsmarge op het einde positief is oké en de schuld onder controle is ook oké. De deputatie heeft een vrij goed document opgemaakt en de werking van de APB's wordt voldoende ondersteund.

Met het belastingsluik is de heer Anciaux het niet eens. Hij kan de belastingsreglementen niet ondersteunen en pleit voor een grondige hervorming van de reglementen. Hij meent dat er in de toekomst meer sturend belast moet worden. Een belasting gekoppeld aan de milieuklasse of een belasting gebaseerd op energieverbruik en milieuschade heeft zijn voorkeur. Arbeid en ondernemen moeten veel minder belast worden. Ook gebruik van innovatieve technieken moet fiscaal aangemoedigd worden.

De focus van het provinciebestuur zou in deze legislatuur liggen op de ondersteuning en samenwerking met de lokale besturen. Dat men volgend jaar eenzijdig de financiering van de streekontwikkeling hervormd is contradictorisch.

De heer Anciaux legt met zijn fractie de focus op:

- Economie en innovatie;
- Mobiliteit met zijn fietsostrades;
- Omgeving: hij juicht toe dat de gemeentes ondersteuning bij hun vragen rond ruimtelijke ordening en waterlopen;
- Streekontwikkeling: met de nota ruimte wordt een visie ontwikkeld hoe de provincie er over 50 jaar zal uitzien;
- De werking en het aanbod van de provinciale recreatie- en groendomeinen;
- Onderwijs en vorming;
- Aandacht voor duurzaamheid, het verkleinen van de ecologische voetafdruk, streven naar gezonde lucht en leefbaarheid;
- Belastingdruk en belastingsreglementen.

Spreker dankt nog alle medewerkers die meewerkten aan de opmaak van de aanpassing van het meerjarenplan en in het bijzonder het departement ICT voor de ondersteuning.

Mevrouw TALHAOUI zegt dat het een jaar was om nooit te vergeten. Een wereldwijde pandemie houdt ons in haar greep. Ons persoonlijk leven is door elkaar geschud, maar het stelt ook ons economisch systeem op de proef. De merite van COVID-19 zou er in kunnen bestaan dat we ons sociaal leven en economisch bestel een andere wending moeten geven. We hebben van de nood een deugd gemaakt en de focus gelegd op wat er echt toe doet: menselijke warmte, solidariteit en mededogen. Ook de provincieraad heeft de omschakeling gemaakt naar digitale vergaderingen. Verschillende diensten hebben zichzelf moeten heruitvinden zijn op zoek gegaan naar innoverende en creatieve oplossingen. De provincie neemt haar verantwoordelijkheid op en draagt een steentje bij naar zowel medewerkers toe als naar APB's en EVAP's toe.

Het bestuursakkoord is omschreven als ambitieus, duurzaam, efficiënt, dienstbaar en verbindend. De SDG's zijn de toetssteen voor het beleid. Het implementeren van de SDG's vraagt een omslag in het denken. Er is een cultuur nodig van voortdurende sensibilisering, educatie en constante aandacht om werkelijk vooruitgang te maken. Mevrouw Talhaoui merkt op dat belangrijke SDG's in de kou blijven staan. Zo is flankerend onderwijs en arbeidsmarktbeleid het geijkte instrument om armoede te bestrijden (SDG 1). Zit een goede gezondheid voor iedereen niet in de opdracht van GKC (SDG 4)? De SDG (5) over gendergelijkheid blijft maar karig ingevuld. Hoe staan we ervoor met gendergelijkheid en diversiteit in de organisatie? Ook het terugdringen van ongelijkheid in en tussen landen (SDG 10) is een belangrijke. Het mondiaal beleid in samenwerking met partner-NGO's moet dat doen. De fractie blijft overtuigd dat er meer geld naar het Zuiden zou vloeien met eigen personeel.

COVID-19 heeft het economisch weefsel een flinke knauw toegebracht en ook de Brexit zal de bedrijven in de provincie Antwerpen doen lijden. 2021 kondigt zich aan als een rampjaar voor het ondernemerschap. De provincie kampt ook met de hoogste werkloosheidscijfers. Vrouwen zijn op twee manieren slachtoffer van de pandemie. Ze verliezen vaker hun job en in het huishouden vinden de oude rolpatronen terug ingang.

In deze crisis zou de provincie haar bestaansreden kunnen verankeren. Zo heeft de provincie met de groepsaankoop mondklappers haar steentje bijgedragen. Maar de provincie moet durven investeren in mensen en bedrijven. De sp.a-fractie vraagt om meer te investeren in flankerend arbeidsmarktbeleid en de inclusieve economie om de noden in de zorg op te vangen. Spreekster is blij dat op vlak van ICT de eerdere policy blijft: zo veel mogelijk eigen personeel aanwerven. Zo kan de provincie zich ook op de kaart zetten als aantrekkelijke werkgever.

Mevrouw Talhaoui gelooft dat de provincie een onontbeerlijke tussenschakel is tussen het lokaal en Vlaams niveau. De provincie moet dan blijven investeren in deze tijd van nood, ook moet de provincie uitleggen wat ze doet. Ten slotte dankt spreekster alle medewerkers voor het tot stand komen van de begroting.

De heer SOHIER stelt dat 2020 een jaar is om nooit te vergeten. Corona heeft alles wat wij normaal vonden omvergeworpen. Dat dit een bijzondere meerjarenplanning wordt is een understatement. De gezondheids crisis heeft het belang van een provinciale structuur aangetoond. De gouverneur nam vrij snel haar verantwoordelijkheid op in de strijd tegen het virus. Ook het bestuur trad op de voorgrond, denk maar aan de mondklappers.

Om tot een positief resultaat te komen in 2025 gaat de provincie verder op de ingeslagen weg wat betreft de fietsostrades. Die worden intensief gebruikt en positief beoordeeld. Verder zet men verder in op digitalisering, onder meer met het doorgedreven thuiswerk. Ook op de scholen worden lessen online gegeven. Omstandigheden als het ontbreken van pc's, internettoegang en een rustige plaats om de lessen te kunnen volgen verhinderen het optimaal deelnemen aan dergelijk afstandsonderwijs. De school kan voor deze leerlingen best in opvang voorzien. Spreker is blij dat in het voornamelijk beroeps en technisch provinciaal onderwijs blijvend geïnvesteerd wordt in infrastructuur.

Inzake milieu en waterbeleid hoopt de heer Sohier dat we in de eerste plaats de klimaatverandering moeten proberen voorkomen in plaats van ons voor te bereiden op de klimaatverandering. Dit onder meer door gebruik te maken van meer duurzame energie en anders omgaan met energie. Europa stelt extra middelen ter beschikking om een herstelplan te ontwikkelen dat moet steunen op innovatie, groen, digitalisering en inclusiviteit.

De provincie Antwerpen zou een leidende rol moeten spelen in de energietransitie en de economie. Er is namelijk veel energie nodig in de haven. Een goede energiebron zou waterstof kunnen zijn. Busbouwer Van Hool is wereldtop inzake waterstoftechnologie voor de aandrijving van voertuigen. De crisis biedt een kans om de transitie naar waterstof als energieopslag te maken en tegelijk de tewerkstelling in de regio veilig te stellen.

Het verlies ten gevolge van de pandemie voor de provincie Antwerpen bedraagt 6,4 miljoen EUR. In plaats van een echt coronabeleid uit te rollen, blijft men bij het oude en gaat men vooral geld ophalen bij de gezinnen. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen gezinnen met een hoog of bescheiden inkomen. De heer Sohier stelt voor om de opgebouwde buffer in de eerste plaats te gebruiken om de indexering van de provinciebelasting af te voeren. In verband met de belastingen gaat spreker niet akkoord met het feit dat deze niet progressief zijn en geen rekening houden met de samenstelling van de gezinnen.

De heer LEMMENS probeert een antwoord te vormen op de verschillende tussenkomsten. Hij dankt mevrouw Colson voor de tussenkomst en vult aan dat er dit jaar veel keuze is voor het woord van het jaar, maar dat de uitslag in dit bijzondere jaar, nog niet bekend is. De laatste dagen lijkt er met de bemoedigende berichten over de vaccins wat perspectief te komen. Ook de deputatie heeft dit tijdens de Antwerpse lockdown in augustus proberen doen met de actie op 1,5 meter. Ook heeft de provincie haar steentje bijgedragen met de groepsaankoop mondklappers en door verschillende belangrijke vergunningen versneld te behandelen. Er is in de tussenkomsten verwezen naar de provincie als een wendbaar bestuur, met de digitalisering is het bestuur blijven draaien.

Het is een belangrijk signaal van de provincie om te blijven investeren. Er wordt geïnvesteerd in fietsostrades, in de groendomeinen en in de scholen. Op die manier biedt de provincie extra perspectief.

Het project trampoline is gedurende dit vreemde jaar toch van start kunnen gaan. Dit is belangrijk voor kwetsbare jongeren. Verder wordt er ruimte gegeven aan de land- en tuinbouw en wordt de ruimte ingedeeld met een plek voor iedereen.

Twee jaar geleden stond de meerwaarde van de provincie nog ter discussie, nu is het voor de provincie 'to be' geworden. De meerwaarde van de provincie als bestuur wordt duidelijk. Voor alle duidelijkheid, de gouverneur wordt niet democratisch gecontroleerd. Er is sprake van politiek leiderschap, maar de gouverneur is een Vlaams ambtenaar.

De provincie probeert dit jaar een leemte op te vullen door te blijven investeren, maar we hebben geen glazen bol en het is onzeker wat de komende maanden zullen brengen. Daarom zullen de financiën constant gemonitord worden en wordt de tering naar de nering gezet. Investeren is inderdaad het belangrijkste voor de relance. Ook de domeinen die open blijven zijn belangrijk voor de inwoners.

Inzake de belastingen worden de tussenkomsten steeds straffer. De heer Sohier zou alles liefst gratis hebben, maar er zijn veel inwoners die tijdens de pandemie de grote meerwaarde van de provincie hebben ontdekt in de parken en domeinen. Men betaalt graag de belastingen om te kunnen wandelen, fietsen en genieten van de open ruimte.

Het debat rond de regiovorming zal later ook nog gevoerd worden, maar de heer Lemmens stelt toch in vraag of de regio's beter zouden zijn. Hij zegt dat als de donut steeds kleiner wordt, het moeilijk wordt om er nog veel mee te doen. Ook het debat rond een politiek democratisch sturen van de regio's komt later aan bod.

Veel persoonsgebonden materies komen aan bod in de tussenkomst van mevrouw Talhaoui. Deze materies zijn onttrokken aan de provincie waardoor sommige SDG's inderdaad niet gebruikt worden. Het is belangrijk om de SDG's in de organisatie ingebed te krijgen. Er wordt op ingezet dat bij iedereen de duurzame oplossing ingang krijgt. Ook inzake duurzame gebouwen, krijgen deze ideeën ingang.

De heer Lemmens kijkt uit naar de interessante debatten. Sommige aspecten van de tussenkomsten komen later nog aan bod. Zo zal de heer Caluwé ingaan op de opmerkingen in verband met de belastingen, zal mevrouw Helsen ingaan op de opmerkingen rond De Warande en Kamp C en zal de heer De Haes iets meer zeggen over de problematiek van medewerkers die de provincie verlaten.

De heer CALUWÉ zegt dat hij verder zal ingaan op de opmerkingen in verband met de belastingen na de toelichting bij het ingediende amendement. Hij wil graag uitdrukkelijk zeggen dat de dankwoorden aan het departement ICT worden geapprecieerd, maar dat hij ook graag uitdrukkelijk het departement Logistiek wil danken. Zij maken de digitale en hybride zittingen van de provincieraad mee mogelijk.

Financiën

De heer ANCIAUX komt tussen in verband met de financiën van de provincie Antwerpen. Spreker stelt dat 2020 voor alle burgers een 'rampjaar' was. Om deze reden betreurt hij dat er vandaag een goedkeuring gevraagd wordt voor de algemene provinciebelasting en de provinciebelasting op de bedrijven.

Betreffende de provinciebelasting op de bedrijven blijft Open Vld zich verzetten tegen het belasten van zelfstandigen die geen bedrijfsruimte hebben en tegen kleine zelfstandigen

die extra werken in bijberoep. Deze activiteiten in bijberoep zijn voor velen essentieel om rond te komen en de eindjes aan elkaar te knopen. De kloof met niet werkenden, die meestal overspoeld worden door een cumulatie van 'sociale voordelen', is in ons landje te klein en aldus allesbehalve 'sociaal'.

Spreker stelt dan ook de vraag of het provinciebestuur bereid is om vrijstelling te verlenen voor deze doelgroep. De heer Anciaux meent dat de verminderde inkomsten gecompenseerd kunnen worden met beperkte besparingen op de eigen werking of door de subsidiering aan de talrijke organisaties te verminderen.

Mevrouw BAKELANTS komt tussen in verband met het reglement 2021 algemene provinciebelastingen. Alle gezinnen die in de provincie Antwerpen wonen zijn onderworpen aan de algemene provinciebelasting ten bedrage van 40 EUR in 2021. Haar fractie wenst een algemene hervorming van de provinciebelastingen, waarbij de belastingdruk verlaagd wordt en dit specifiek voor alleenstaanden en éénoudergezinnen.

Ze wenst dat de provinciebelasting wordt aangerekend per volwassen inwoner en niet per domicilie. De tegenargumenten die in het verleden al door deputatie werden geformuleerd zoals de hogere administratieve kost en de voorkeur om 1 tarief ongeacht de gezinssamenstelling te hanteren, acht spreekster geen goede redenen.

Mevrouw Bakelants verwijst naar het feit dat tot 2011 de provincie wel een aparte heffing voor alleenstaanden toepaste en naar de provincie West-Vlaanderen waar alleenstaanden 22 EUR betalen, en gezinnen 41 EUR. Mevrouw Bakelants sluit af met de vraag om de singletoets toe te passen voor de algemene provinciebelasting voor gezinnen in Antwerpen.

De heer CALUWÉ antwoordt dat een ander fiscaal systeem zoals het heffen van een kleine opcentiem op de vennootschapsbelasting en personenbelasting inderdaad rechtvaardiger zou zijn. Spreker benadrukt het belang van fiscale autonomie en dat de provincie zelf inkomsten vergaart voor diens uitgaven. Zo dragen we ten volle de verantwoordelijkheid voor onze uitgaven.

De provincie is beknot in de wijze waarop we onze belastingen kunnen innen. Binnen de perken moeten we creatief zijn zonder het gelijkheidsbeginsel te schenden. Als we sommige activiteiten die als onderneming worden georganiseerd, vrijstellen van de provinciebelasting, kan men zeggen dat we ondernemingen ongelijk ten opzichte van elkaar behandelen.

De keuze om alle huishoudens gelijk belasten, is genomen in 2012 waarbij de administratieve vereenvoudiging van belang was. Deze keuze heeft ons de mogelijkheid gegeven om de globale belastingvoet te laten dalen en de categorieën die werkelijk in problemen zitten, kunnen we op deze manier vrijstellen. En dat houden we aan. We hebben opnieuw juridisch advies ingewonnen, maar het gelijk behandelen van alleenstaanden en samenwonenden is geen schending van het gelijkheidsbeginsel. We zouden het op een andere manier kunnen doen en er zijn nog allerlei andere categorieën die men zou kunnen vrijstellen. De provinciebelasting is echter geen groot bedrag en het zijn huishoudens die al over een redelijk inkomen beschikken die gevraagd worden om eenmalig het bedrag te betalen. Gelet op deze overwegingen vraagt gedeputeerde Caluwé om het huidig systeem te behouden.

De heer VALKENIERS uit sympathie van zijn fractie voor het voorstel van mevrouw Bakelants. Hij deelt mee dat zijn fractie zich dit jaar echter zal onthouden, omdat het voorstel zich beperkt tot alleenstaanden en de gezinnen met éénverdieners vergeet. De

heer Valkeniers vindt dat deze gezinnen een gelijkwaardige plaats in het amendement verdienen.

De heer VANDENDRIESSCHE meent dat het belangrijk is dat we het volledig belastingreglement onderzoeken en kijken naar de impact op burgers en bedrijven van het huidig fiscaal systeem. Elke provincie hanteert een ander systeem, waardoor er blijkbaar heel wat mogelijkheden zijn om creatief om te gaan met de beperkingen. Spreker meent dat er toch marges zijn dan enkel het huidig kader. De Groen-fractie steunt het amendement van mevrouw Bakelants waarbij de helft van het forfaitaire bedrag wordt voorgesteld voor alleenstaanden.

De VOORZITTER legt het amendement dat werd ingediend door mevrouw Bakelants betreffende de algemene provinciebelasting ter stemming voor.

Nr. 4/10 van de agenda

Amendement op algemene provinciebelasting. Reglement 2021, ingediend door mevrouw Ann Bakelants.

(inlassen 4)

Het amendement wordt niet goedgekeurd met 10 stemmen ja, bij 20 stemmen nee en 6 onthoudingen.

Stemming nr. 1.

(inlassen 5)

De VOORZITTER legt het oorspronkelijke voorstel ter stemming voor.

Nr. 4/6 van de agenda

Algemene provinciebelasting. Reglement 2021. Goedkeuring. Verslag van de deputatie.

(inlassen 6)

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, bij 3 stemmen neen en 13 onthoudingen

Stemming nr. 2.

(inlassen 7)

Nr. 4/7 van de agenda

Provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing. Reglement 2021. Goedkeuring. Verslag van de deputatie.

(inlassen 8)

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, bij 1 stem neen en 13 onthoudingen.

Stemming nr. 3.

(inlassen 9)

Nr. 4/11 van de agenda

Amendement op provinciebelasting op de bedrijven. Reglement 2021, ingediend door de heer Diederik Vandendriessche.

(inlassen 10)

De heer VANDENDRIESSCHE licht kort zijn amendement toe. De fractie vraagt een extra inspanning vanuit het provinciebestuur ter ondersteuning van de zwaar getroffen toeristische sector met een vrijstelling voor de openluchtrecreatieve bedrijven. Deze leveren slechts 110.000 EUR van de inkomsten van de provinciebelasting op de bedrijven op ofwel 0,29 %. Ten opzichte van de volledige begroting van ons bestuur stelt dit weinig voor en dit amendement komt tegemoet aan alle campings en kampeerterreinen in onze provincie.

De VOORZITTER legt het amendement van de heer Vandendriessche in verband met de provinciebelasting op bedrijven ter stemming voor.

Het amendement wordt niet goedgekeurd met 10 stemmen ja, bij 19 stemmen nee en 5 onthoudingen.

Stemming nr. 4.

(inlassen 11)

De VOORZITTER legt het oorspronkelijke voorstel ter stemming voor.

Nr. 4/8 van de agenda

Provinciebelasting op de bedrijven. Reglement 2021. Goedkeuring. Verslag van de deputatie

(inlassen 12)

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, bij 7 stemmen neen en 8 onthoudingen.

Stemming nr. 5.

(inlassen 13)

De VOORZITTER schorst de vergadering om 16.01 uur.

De VOORZITTER opent opnieuw de vergadering om 16.10 uur

De heer LEMMENS licht voor zijn bevoegdheden de prioriteiten voor 2021 toe en start met de beleidsdomeinen Ruimte, Erfgoed en Mobiliteit.

Voor de provincie Antwerpen is de vergunningverlening één van onze belangrijkste taakstellingen. Jaarlijks neemt het aantal omgevingsvergunningsdossiers toe. We zetten in op een daadkrachtig, efficiënt en vooral klantvriendelijk vergunningenbeleid, zowel in eerste aanleg als in graad van beroep met respect voor mens en milieu en binnen de geldende decretale kaders zoals opgelegd door Vlaanderen.

Iedereen heeft recht om te ondernemen, investeren en innoveren. Als overheid is het onze plicht om dit maximaal te ondersteunen. De correcte behandeling van de omgevingsvergunningen blijft dan ook een prioriteit waarop we zullen blijven inzetten.

Bij de omgevingsvergunning in eerste aanleg ligt de focus op inrichtingen van klasse 1, zijnde de aanvragen met een grote impact op de economie, werkgelegenheid, en omgeving. Als provincie zijn we hierbij een belangrijke economische actor door het correct beoordelen en afleveren van vergunningsaanvragen. Daarnaast is de omgevingsvergunning een belangrijk instrument bij de uitvoering van een duurzaam ruimtelijk beleid in de geest van de SDG's. Aansluitend kunnen we via dit instrument de meest doeltreffende en geavanceerde technieken stimuleren om emissies en effecten op het milieu maximaal te beperken.

In de huidige omstandigheden is het des te belangrijker dat we onze economie en onze bedrijven maximale ondersteuning bieden om verder te investeren. Daarom investeren wij in de meest kwaliteitsvolle dossierbehandeling en meer specifiek onze in-huis kennis en expertise. Zo garanderen we tijdige vergunningverlening maar ook kennis over de laatste technische innovaties. We werven 4 bijkomende ingenieurs aan, waarvoor 302.096 EUR werd begroot.

Als overheid moeten we onze afstand tot de burger zo klein mogelijk houden. We verbeteren de toegang van de overheid tot de burger en ondersteunen lokaal vergunningenbeleid. We blijven verder werken aan onze correcte en snelle behandeling en beoordeling van de omgevingsberoepen, en werken hierin transparant, conform het verdrag van Aarhus.

Om de groeiende hoeveelheid en juridische complexiteit te ondersteunen werven we een bijkomende jurist aan gespecialiseerd in omgevingsrecht. In totaal hebben wij 75.524 EUR begroot.

In 2021 nemen we ons nieuw Provinciaal Archeologisch Depot aan de Noordersingel in gebruik. Daarnaast blijven we met onze Monumentenwachters eigenaars adviseren inzake kwalitatief onderhoud van monumenten. En onze dienst Erfgoed blijft lokale erfgoedhouders zoals kerkfabrieken begeleiden bij het behoud en beheer van hun erfgoed. Hiervoor trekken we in 2021 360.358 EUR uit.

Het subsidiëren van de erkende erediensten en de georganiseerde vrijzinnigheid in onze provincie is een wettelijke opdracht. Dit is een weinig bekende bevoegdheid, maar het is wel goed voor een budget van bijna 9,5 miljoen EUR in het meerjarenplan. In concreto is de provincie bevoegd voor de islamitische en de orthodoxe geloofsgemeenschappen, de kathedrale kerkfabrieken en de provinciale instelling voor Morele Dienstverlening.

Onze inwoners rekenen op de provincie als overheid voor het behoud van onroerend erfgoed, zowel voor de restauratie als publieke openstelling van monumenten en landschappen.

In de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen gaan we in 2021 de vernieuwing van de binnenverlichting (van halogeen naar LED) afronden en wordt de volledig vernieuwde brandveiligheidsinstallatie in gebruik genomen. In de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen staat dit jaar een groot onderhoud van de daken op het programma en start de ontwerper met de opmaak van de plannen voor de interieurrestauratie. Volgend voorjaar wordt ook de tuin van het Aartsbisschoppelijk Paleis in Mechelen heraangelegd in functie

van de openstelling voor het publiek. En tot slot wordt in samenwerking met de Russisch-Orthodoxe Geloofsgemeenschap het restauratiedossier van de Christus Geboortekerk opgemaakt.

Binnen ons fietsbeleid is de aanleg van fietsostrades het paradepaardje. Voor 2021 staat een bedrag van 10.375.000 EUR aan uitgaven voor eigen investeringen in fietsostrades ingeschreven. Voor gemeenten die zelf infrastructuur aanleggen op het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk voorzien we een subsidiebedrag van 4.000.000 EUR. De investeringsuitgaven verhogen elk jaar en opgeteld zorgt dat voor een 117 miljoen EUR voor gans de legislatuur.

De heer Lemmens geeft een overzicht van de projecten van 2021:

- FASE VAN AANLEG:
  - F1 Mechelen – Zemst (- Brussel): start van de aanleg van aan station Mechelen tot de grens met Vlaams-Brabant. De omgevingsvergunning werd aangevraagd.
  - F11 Antwerpen - Lier (Brug-/tunnelcomplex Lier): na de tunnel in 2020 volgt de brug in 2021
  - F12 Havenverbinding: start van de werken die de verbinding maken tussen de Noorderlaan en het centrum van Ekeren. Een zeer belangrijke schakel om het woon-werkverkeer van en naar de Antwerpse Haven te kunnen verduurzamen.
  - F14 Antwerpen – Essen (Kapellen): we hopen het nieuwe jaar goed te beginnen met een gunstige uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen in de loop van de maand januari over de procedure tot vernietiging van onze bouwvergunning voor de laatste ontbrekende schakel in Kapellen.
  - F105 Herentals – Balen: alle bruggen en tunnels zijn de voorbije jaren aangelegd, in 2021 ev. gaan we 2 bruggen afwerken en verdergaan met de aanleg van de fietspaden tussen de verschillende kunstwerken.
- FASE VAN ONTWERP:
  - F103 Lier – Herentals: opvolgen van het tracéonderzoek en ontwerpen van de deelprojecten
  - F104 Lier – Heist-op-den-Berg: opvolgen van het tracéonderzoek en ontwerpen van de deelprojecten

In november gunde de deputatie een raamcontract voor fietsinfrastructuur aan meerdere opdrachtnemers. Het gaat om een ruime dienstverlening: van de opmaak van een startnota en een voorontwerp, tot de opmaak van vergunnings- en aanbestedingsdossiers, tot de opvolging van de uitvoering en organisatie van infomomenten.

De provincie Antwerpen zal via dit raamcontract de optimalisatie van de F1 Antwerpen-Mechelen en de ontwikkeling van de autoluwe fietsroute F102 laten voorbereiden. Daarnaast biedt de provincie dit raamcontract ook aan onze lokale besturen aan zodat zij hierop beroep kunnen doen voor gemeentelijke fietsprojecten, enorme tijdswinst voor tal van gemeenten.

De provincie Antwerpen bouwt ook de Provinciale Fietsbarometer verder uit. Deze bundelt vier unieke gegevensbronnen: fietstellingen, meetfietsgegevens, ongevalscijfers en enquêtes.

In 2020 bestond de Fietsbarometer 5 jaar, tijd voor een evaluatie. Met een gebruikersenquête polsen we naar de verwachtingen van gemeenten naar cijfermateriaal en de Fietsbarometer. Met de input zullen we de dienstverlening vanuit Fietsbarometer naar gemeenten herzien. Daarnaast wordt het online platform met open data verder ontwikkeld als extra ondersteuning. Maar we gaan ook Europees met de uitrol van de

'Cycle Data Hub', een zogenaamde fietsbarometer op een Europese schaal met 2 pilootprojecten rond fietsdata-genererende technologieën.

Steunpunt Fiets legt zich toe op de communicatie van het fietsbeleid van de provincie, ook naar de inwoners en bedrijven met een digitale nieuwsbrief; participatie van inwoners en andere betrokkenen bij de aanleg van fietsostrades; sensibilisatie naar functioneel fietsgebruik; en aanleg van fietspaden door gemeenten in functie van de provinciale fietspadsubsidies en het Fietsfonds.

Het Provinciaal Mobiliteitspunt (PMP) van de provincie Antwerpen is het eerste aanspreekpunt van werkgevers die informatie, advies of begeleiding zoeken in het kader van duurzaam woon-werkverkeer. Zelf neemt het als werkgever ook maatregelen voor een duurzamer woon-werkverkeer.

Het PMP stelt voor 2021 volgende doelen:

- voor minimaal 4 werkgevers met meer dan 400 werknemers een mobiliteitsadvies opmaken;
- minimaal 110 werkgevers in de provincie Antwerpen begeleiden;
- de uitrol van een geactualiseerd bedrijfsvoerplan voor de campus provinciehuis en de uitwerking van een nieuw fietsleaseprogramma voor de eigen provinciale medewerkers.

De provincie heeft ook de opmaak, coördinatie en uitvoering van bovenlokale mobiliteitsstudies als taak. Meestal op vraag van de gemeenten neemt de provincie de lead in een stuurgroep met de gemeenten om knelpunten te definiëren, onderzoek te voeren en oplossingen uit te werken. De opvolging van de 3 vervoerregio's (Antwerpen, Mechelen en Kempen) is een hoofdtaak. Daarnaast is er in 2021 de regionale ontsluiting en de N18-N118 aan de hand van een voorontwerp-PRUP.

Met het project Verkeersveilige Gemeente ondersteunen we gemeenten en hun politiezones bij het opstellen en uitvoeren van een actieplan ter verbetering van de verkeersveiligheid. Het begeleidingstraject is een samenwerking met de Federale Diensten van de Gouverneur (FDG), de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) en Ouders van Verongelukte kinderen vzw (OVK).

Het bestaat uit het begeleiden van gemeenten en politiezones voor het organiseren van vormingen verkeersveiligheid, opmaken en uitvoeren van een verkeersveiligheidsplan en het realiseren van een resultaatsverbintenis. Er stelden zich 55 gemeenten kandidaat voor het project. Voor 35 van die gemeenten en hun politiezones is het actieplan verkeersveiligheid al opgesteld. We begeleiden ze in 2021 bij het uitvoeren ervan. Verder ondersteunen we 10 nieuwe gemeenten bij het opmaken van een verkeersveiligheidsplan.

De heer Lemmens licht de 3 ambities toe voor het provinciaal onderwijs en de hieraan gekoppelde investeringen.

Door onze leerkrachten met meer pedagogische ondersteuning te versterken, investeren we in een optimale leeromgeving. Na een uitbreiding van 2 naar 3 voltijdse medewerkers in 2020, is er vanaf 2021 een verdere uitbreiding met 1 VTE, wat een verdubbeling is van de oorspronkelijke capaciteit. De focus ligt op het begeleiden van startende leerkrachten maar met ook aandacht voor de didactische noden van meer ervaren leerkrachten. De bijkomende adviseur specialiseert zich op de technische en praktijkvakken om zo korter op de bal te kunnen spelen op de noden van bedrijven en sectoren.

Het voorbije jaar is nog duidelijker geworden dat digitaal onderwijs een hoge vlucht genomen heeft. Onze scholen hebben zich met succes weten aanpassen aan het afstandslernen. Zo werden laptops en Chromebooks uitgeleend aan leerlingen die het nodig hadden. Ook werd er volop ingezet op het gebruik van Smartschool en andere

digitale platformen. Naast deze ad hoc aanpassingen werken we ook in samenwerking met de scholen een visie op lange termijn op kwaliteitsvol afstandslernen uit. Dit gaat uiteraard verder dan de aankoop van hardware, het gaat ook over het didactisch luik.

Het provinciaal onderwijs beschikt over een moderne, sterk uitgeruste infrastructuur. Om de snel evoluerende technologieën in de bedrijfswereld te volgen, is een blijvende investering van cruciaal belang. Zo wordt er niet alleen geïnvesteerd in state-of-the-art STEM-gebouwen zoals in PTS Mechelen of PITO Stabroek, maar wordt er ook ingezet op de optimale ligging van de huisvesting van onze scholen. Concreet plannen we volgende investeringen in schoolinfrastructuur:

- In PTS Mechelen wordt een nieuwe blok gebouwd waar de STEM-lokalen in gehuisvest worden.
- In PITO Stabroek wordt er een nieuwe machineloods geplaatst waar ook in lesgegeven zal worden.
- In PTS Boom wordt dan weer geïnvesteerd in de restauratie van de werkhuisen.
- Bij PIVA zetten we in op het vernieuwen en isoleren van de daken.
- Voor CVO Vitant plannen we enkele investeringen om de veiligheid te garanderen in afwachting van de nieuwe bouwplannen.

Er zal 6.000.000 EUR geïnvesteerd worden in de huisvesting van het tweedekansonderwijs van CVO Vitant en van ILSA, de muziekinstrumentenbouwopleiding. Beide opleidingen verhuizen naar een locatie dichterbij het centrum van Antwerpen.

Binnen onze scholen en centra zet het provinciaal onderwijs volop in op het aangaan van structurele samenwerkingsverbanden met de bedrijfswereld, de sectoren en andere onderwijsverstrekkers. Om deze samenwerking te optimaliseren is er een adviseur externe samenwerking aangeworven om de link tussen het onderwijs en de bedrijfswereld te versterken. Dit was vooral van belang voor het duaal leren waarbij de leerling zowel op de schoolbanken als op de werkvloer vaardigheden ontwikkelt.

Ook het duaal lesgeven wordt uitgewerkt, een pilootproject binnen het provinciaal onderwijs dat vakmensen uit het bedrijfsleven deeltijds laat lesgeven in het secundair onderwijs. Dit pilootproject, in samenwerking met Essenscia, de Belgische federatie van de chemische industrie en life sciences, zal in september 2021 in voege treden. We investeren 63.000 EUR.

Over de ganse legislatuur investeren we meer dan 7 miljoen EUR, of 0,7% van het provinciale budget, in mondiale ontwikkeling. In 2021 gaat het over bijna 1,2 miljoen EUR. Deze legislatuur maken we werk van een efficiëntieoefening om effectieve realisaties op het terrein in het zuiden, gekoppeld aan ecologische en socio-economische doelstellingen. Dit realiseren we via een 4 pijler-beleid:

- Pijler 1 – Bescherming (60,000 hectaren) en herstel van tropisch woud (aanplant 180.000 bomen) door de inheemse gemeenschappen in het Peruviaanse Amazonewoud – De samenwerking met BOS+ loopt over 2 jaar voor een totaal budget van 500.000 EUR. In 2021 gaat het over bijna 250.000 EUR.
- Pijler 2 – In 2020 werkten we samen met UNICEF bij de bouw van scholen in Ivoorkust, gemaakt met bouwstenen van lokaal gerecycleerd plastic. We bekijken of de samenwerking kan verder gezet worden in 2021.
- Pijler 3 – Ondersteuning van de langlopende regioprojecten in Guatemala en de Filipijnen voor 380.000 EUR in 2021.
- Pijler 4 – Ondersteuning van burgerinitiatieven in onze provincie met 350.000 EUR subsidie. In 2020 hebben we zo de werking van 79 lokale organisaties uit onze provincie ondersteund.

Algemeen beleid

De heer VANDENDRIESSCHE komt tussen in verband met de toekomstige rol van de provincieraad bij de totstandkoming van de regio's en verwijst hiervoor naar de nota van de Vlaamse regering over regiovorming van 9 oktober. De nota stelt 13 regio's voor waarbinnen steden en gemeenten blijven bestaan, maar daar waar nodig nauwer samenwerken. Voor onze provincie gaat het om drie referentieregio's: de regio Antwerpen, de Kempen en Rivierenland. Deze nota zou ertoe kunnen leiden dat binnen onafzienbare tijd de provincies worden opgeheven en worden omgebouwd tot regio's. De fractie is het voorstel van minister Somers zeker genegen. De provincie moet niet afgeschaft worden, maar kan best omgevormd worden tot kleinere regio's.

Het is duidelijk dat minister Somers dit idee organisch wil laten groeien en min of meer een bottom-up-aanpak voorstaat. Op die manier zouden we komaf moeten maken met de huidige, verrommelde toestand op bovenlokaal niveau. We zouden met dit nieuwe voorstel naar een overzichtelijke situatie moeten evolueren die een strategische aansturing vanuit een burgemeestersoverleg mogelijk maakt. Daar doet zich alvast een eerste probleem voor: de 13 regio's die zich momenteel afbakenen, zijn gecreëerd op basis van de huidige fora waar burgemeesters elkaar regelmatig ontmoeten. Het gevaar dreigt dus dat de regiovorming zich ontwikkelt via een informeel overlegorgaan tussen burgemeesters, zonder rechtstreekse inspraak van de democratisch verkozen organen, zoals gemeenteraad of provincieraad. Binnen de bestuurlijke verrommeling op bovenlokaal niveau dreigt op deze manier nog een nieuwe laag te ontstaan, met name een regionaal overlegorgaan van burgemeesters, naast de gemeente, het Vlaamse niveau én de provincies, die uiteraard voorlopig nog blijven bestaan. Het tijdsplan waarin een dergelijk orgaan zou kunnen blijven functioneren als adviesorgaan voor de regiovorming, is behoorlijk vaag. En nog vager is het mogelijke eindpunt van heel deze operatie.

Een eerste moment van inspraak beperkt zich voorlopig tot de input van de 5 Vlaamse provinciegouverneurs. We waren al blij te horen dat de gouverneur niet alleen vragen zal voorleggen aan de burgemeesters, maar ook een gesprek met de deputatie en de griffier over de regiovorming in haar planning opneemt. Een eerste vraag betreft dan ook of dit gesprek al heeft plaatsgevonden en welk standpunt de deputatie inneemt. Dat initiatief van de gouverneur is een eerste stap in de goede richting, maar over het algemeen lijkt het proces van regiovorming een onderonsje te worden van de minister en de burgemeesters, waardoor het ondoorzichtig dreigt te worden. De burgemeesters zijn niet verplicht om hun gemeenteraad om advies te vragen en de provincieraden worden zelfs helemaal over het hoofd gezien.

Als we de regiovorming op een dergelijke manier organiseren, betekent het huidige voorstel een verzwakking van de democratische controle van het intermediaire niveau in plaats van een versterking. Het is belangrijk dat de institutionele verandering niet louter een onderonsje van politici wordt, maar een groot draagvlak krijgt in heel Vlaanderen zodat er sterke, democratische regio's ontstaan.

De Groen-fractie stelt voor om dit proces democratisch te stutten en de provincies er volwaardig bij te betrekken. De ervaring van onszelf als raadslid én van de provinciale ambtenaren kan een belangrijke factor zijn om de provincies gefaseerd om te bouwen en de regiovorming in de juiste richting te sturen. Daarom zouden wij vanuit de Groen-fractie willen voorstellen om de provincieraad over de partijgrenzen heen een plaats te geven in het regioproces. Dat kan op verschillende manieren. De heer Vandendriessche kijkt uit naar de visie van de deputatie hierover en hoopt ten stelligste dat we geen herhaling krijgen van de interne staatsvorming 2010-2011, die volledig boven de

hoofden van de provincies en de provincieraden werd beslist, waarbij we toch nooit mogen vergeten dat de provincieraden rechtstreeks verkozen organen zijn.

Mevrouw TALHAOUI komt tussen in verband met SDG's en de koppeling aan het provinciaal beleid. Onze provincie wil terecht de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN als uitgangspunt en toetssteen voor haar beleid hanteren. Handen en voeten geven aan de SDG's kunnen van onze provincie enkel een betere, gezondere en welvarendere provincie maken. Het vraagt een sensibiliseringscultuur bij al onze diensten die dagelijks de daad bij het woord voegen.

Tijdens de bespreking van het budget in de verschillende commissies hebben de diensten hun best gedaan naast de verschillende doelstellingen de corresponderende SDG's toe te voegen. Er zal wel nog verdere verfijning en sensibilisering nodig zijn om dit in dit groot huis met verschillende binnen- en buitendiensten, autonome bedrijven... te laten insijpelen. De spreker stelt daarom de volgende vragen:

- Wat is de strategie van de provincie om deze SDG's te implementeren op consequente wijze en opdat alle ambtenaren en andere personeelsleden ze als dagelijkse tool bij het uitstippelen van het beleid kunnen hanteren?
- We zijn als provincie Antwerpen waarschijnlijk de eerste provincie die de SDG's als rode lijn doorheen onze beleidsdoelstellingen zal verweven maar misschien moeten we ook voorbij onze (provincie)grenzen heen kijken om good practices tegen te komen. Doen we dat en kan de deputatie concrete voorbeelden geven?

De heer LEMMENS antwoordt allereerst de vragen van de heer Vandendriessche met betrekking tot de regiovorming. Het gesprek met de gouverneur is gepland in januari. De heer Lemmens wilt zijn appreciatie uitdrukken en dankt de gouverneur om in te gaan op de vraag van de deputatie om inzake de regiovorming gehoord te worden.

Voor de Vlaamse regering zijn de provincies echter geen betrokken partij in de regiovorming. Dit gaat over het bovenlokale niveau, dus natuurlijk zijn wij betrokken. Het provinciedecreet is wat dat betreft trouwens heel duidelijk: de provincies zijn bevoegd voor de bovenlokale taakbehartiging, ondersteunende taken op verzoek van andere overheden en het nemen van initiatieven met het oog op gebiedsgerichte samenwerking tussen besturen in een regio. Geen enkel ander niveau of instantie heeft zoveel expertise op gebied van regionaal overleg. De provincies niet betrekken, zou een verlies betekenen van kwaliteit en bestuurskracht. Het standpunt van de deputatie is ook dat de provincies van in het begin actief betrokken moeten worden bij de regiovorming. Dit werd door de Vereniging van de Vlaamse Provincies al meegedeeld aan Vlaams minister Somers en zal door de deputatie herhaald worden aan de gouverneur. Het lijkt de heer Lemmens vervolgens niet meer dan normaal dat ook de provincieraad betrokken wordt. Misschien niet meteen om de ontmanteling van de provincie op te volgen, maar wel om een open debat te voeren over de meerwaarde van de provincies.

De heer Lemmens acht het zinvol dat men het aantal praatbarakken wil verminderen en overlegorganen wil fusioneren, maar ziet geen meerwaarde in het vervangen van 5 provincies door 13 regio's en 5 administraties door 13 administraties. Voor je het weet heb je weer een hele resem extra overlegorganen nodig om hetzelfde te doen als de provincie. Dit is geen vooruitgang, maar verrommeling. De heer Lemmens besluit dat hij graag wil ingaan op het debat in bijvoorbeeld een verenigde raadscommissie met eventueel externe experts, maar besluit dat de belangrijkste voorwaarde is dat de provincie als volwaardige partner mee aan tafel zit.

De heer VALKENIERS blijft bij zijn bedenking in zijn algemene toelichting. Vandaag is wat de provincie betreft "to be", maar als men kijkt naar wat er mogelijkwijze te gebeuren staat, dan is er in Vlaanderen blijkbaar toch ook het een en ander. Al besluit de heer Valkeniers dat het toch niet kan zijn dat we spreken over én regio's én provincies én

intercommunales. Want wie daar beter van wordt, heeft spreker vandaag geen antwoord op.

De heer VANDENDRIESSCHE treedt de heer Lemmens op veel vlakken bij en dankt hem voor zijn antwoord. Spreker vindt het heel belangrijk dat de provincies in Brussel gehoord worden, juist omwille van de aanwezige expertise rond regiowerking. De heer Vandendriessche hoopt inderdaad dat we niet én provincies én regio's énzovoort creëren.

De heer LEMMENS geeft nog een antwoord op de vragen van mevrouw Talhaoui aangaande de SDG's en de koppeling aan het beleid. De aanpak hieromtrent werd vertaald in een actieplan om alle medewerkers en beleidsdomeinen te betrekken.

We verankeren de SDG's in het provinciaal beleid via een impactanalyse om te meten welke impact we nu en in de nabije toekomst hebben op de realisatie van de SDG's. In elk departement werden dit voorjaar twee digitale workshops georganiseerd in samenwerking met de universiteit Antwerpen en CIFAL Flanders.

Vanaf oktober 2020 worden in alle A-stukken die worden voorgelegd aan deputatie de link met de SDG's gelegd en over enkele maanden zal ook in de provincieraadsbesluiten een link worden gelegd. Daarnaast stemt de provincie haar beleid af op de SDG's en wordt het meerjarenplan geëvalueerd aan de hand van SDG's.

De heer Lemmens geeft ook mee dat de provincie zich laat inspireren door andere overheden en netwerkt rond de problematiek. De ervaringen worden ter inspiratie gedeeld op het SDG-forum in oktober en in de context van de SDG-academie die de VVSG organiseert. In 2021 organiseert de provincie Antwerpen ook een trefdag met een dubbel doel: een interne uitwisseling over de departementen heen, maar ook met de externe partners. Spreker meent dat we op een goede manier bezig zijn en besluit met dat de provincie het enige bestuur in België dat op deze manier met de SDG's aan de slag is gegaan.

Mevrouw TALHAOUI bedankt de gedeputeerde en vindt het heuglijk nieuws dat de provincie de SDG's overall in haar beleid laat doorsijpelen. Spreekster vraagt echter naar welk actieplan verwezen wordt. Is dit een intern actieplan of mogen de raadsleden ook inzage hebben in deze methodiek? Mevrouw Talhaoui maakt tot slot nog een andere bedenking: de provincie heeft veel externe partners, waarmee we samenwerken en die ook op de hoogte zouden gesteld moeten worden van onze methodiek in deze.

De heer LEMMENS antwoordt dat de gevraagde methodiek bezorgd kan worden. Het zal inderdaad ook belangrijk worden om een terugkoppeling te doen in een commissie rond de stand van zaken over de implementatie hiervan.

Ruimtelijke ordening

De heer PALINCKX komt tussen in verband met het open ruimte beleid en het strategisch project 'Groen Kruis'. De provincie wil met het project de open ruimte en groengebieden ten oosten van Antwerpen verbinden om zo één groot groengebied te ontwikkelen. Dit hele project strekt zich uit over een gebied van zo'n 2700 ha met heel wat groenzones en beboste gebieden die nu van elkaar gescheiden liggen.

Dit project sluit naadloos aan bij de intentie van de Nota Ruimte om de open ruimte in de provincie te vrijwaren. Eens gerealiseerd zal het geheel een veerkrachtige, bio diverse en groene infrastructuur vormen die bijzonder belangrijk is voor de inwoners van dit gebied.

We weten allemaal dat deze regio op de grens van stad en rand onder hoge verstedelijkingsdruk staat en open, groene ruimte schaarser wordt. Leefbaarheid verhogen, woonkwaliteit versterken en werken aan klimaatadaptatie, zijn vandaag prioriteiten. Uiteraard kan de provincie deze ambitie niet alleen waarmaken, maar heeft ze de steun en samenwerking nodig van de lokale besturen en de Vlaamse overheid.

De heer Palinckx vindt het dan ook positief dat de deputatie nu werk maakt van dit project en stelt de volgende vragen: Hoe staat het intussen met het overleg met de gemeenten en districten? Werd er vanuit Vlaanderen reeds positief gereageerd op dit project? Zijn er intussen reeds enkele puzzelstukjes –als belangrijke missing links– gevonden om het geheel verder te vervolledigen?

Spreker wenst een suggestie te doen vanuit Ekeren. In het westen van Ekeren ligt het bijzonder waardevol, mooi en onbekend natuurdomein Muisbroek en Bospolder (ook gekend als de Ekerse putten) en het zou een sterk gegeven zijn indien de provincie Antwerpen en het district Ekeren samen de oplossing kunnen aanreiken hoe we een groene corridor over de A12 via de transcontinentaal brug richting Rozemaaijpark en natuurdomein de Oude landen kunnen creëren.

Mevrouw VAN OLMEN deelt de bezorgdheid van de vorige spreker en interpelleert eveneens omtrent het open ruimte gebruik. Ze stelt dat veel actoren en belangen betrokken zijn wanneer het gaat over open ruimte. In de provincie Antwerpen zou het onze missie moeten zijn om de open ruimte die we hebben te versterken, of minstens te vrijwaren. In de praktijk zien we verschillende visies. Zo gaat er onder andere veel aandacht naar plaats zoeken voor natuur en bebossing en werken we aan energielandschappen en waterlandschappen. Mevrouw Van Olmen drukt echter op het belang om niet uit het oog te verliezen dat er ook voldoende ruimte is om te kunnen voorzien in ons eigen voedsel. Ze vraagt dan ook hoe de provincie Antwerpen hiermee omgaat en welke initiatieven er al lopen.

De heer LEMMENS dankt de sprekers voor hun tussenkomsten. In augustus 2020 heeft de deputatie een nieuwe gebiedscoördinator aangeduid voor het gebiedsgericht programma Groen Kruis die het hele project zal begeleiden. De nieuwe coördinator heeft ondertussen alle betrokken gemeenten en districten bezocht en het nodige overleg gepleegd. Er werd aan hen input gevraagd over de open ruimte problematiek in het algemeen en specifiek naar welke ontbrekende groene verbindingen men wil realiseren. Uit deze gesprekken zijn ondertussen al een 45-tal acties gekomen die werden opgelijst. Op de laatste stuurgroep werden deze acties besproken en de prioriteiten vastgelegd.

De heer Lemmens antwoordt tevens dat de suggestie van de heer Palinckx rond de Ekerse putten zeker bekeken kan worden of dit waardevol is voor het geheel van het Groen Kruis. Hij stelt voor om dit vanuit Ekeren mee te nemen als agendapunt op de eerstvolgende stuurgroep.

Van de Vlaamse instanties hebben we tal van positieve reacties gekregen. Zelfs met een aantal van hen hebben we een samenwerking opgestart. Het Agentschap Natuur en Bos is sinds december toegetreden tot de stuurgroep. Verder zijn er ook bilaterale contacten met de Vlaamse Landmaatschappij wat betreft de acties waar zij bij betrokken zijn.

Op de vraag van mevrouw Van Olmen antwoordt de heer Lemmens dat de provincie heel veel doet om de open ruimte te vrijwaren, bewaren en versterken door samen met alle actoren goede afspraken te maken. Een overzicht geven van alle initiatieven om de open ruimte te versterken zou een lange lijst opleveren. De concrete uitvoering en invulling van onze projecten gebeurt door de provinciale diensten. In de gebiedsprogramma's lopen heel wat acties rond open ruimte en ook via de regionale landschappen werken we samen aan open ruimte.

Daarnaast is de provincie Antwerpen ook bezig met de opmaak van het beleidsplan Ruimte met daarin het beleidskader Open Ruimte. Er worden 4 basisprincipes gehanteerd: zuinig ruimtegebruik, veerkracht, nabijheid en eigenheid. Op dit ogenblik werken de verschillende departementen samen dit beleidskader uit. De heer Lemmens belooft om de raadsleden hiervan op de hoogte te houden via de betrokken commissie.

De heer Lemmens vervolgt dat een belangrijk element in ons beleid het instrument van de 'ecosysteemdiensten' wordt. Een ecosysteemdienst is een dienst die door een ecosysteem aan mensen wordt geleverd, zo biedt bijvoorbeeld een bos leefruimte aan planten en dieren en produceert het voedsel, filtert het lucht, zuivert het water, houdt het koolstof vast en biedt het ruimte voor wandelen en fietsen. Met een ecosysteemdienst kunnen er diverse waarden van de open ruimte in kaart gebracht worden, waaronder ook voedselproductie. Daarnaast zet de provincie ook via haar landbouwbeleid in op onderzoek en ontwikkeling van voedselproductie. De heer Lemmens besluit dat het instrument rond de ecosysteemdiensten de provincie kan helpen om betere keuzes te maken in ons open ruimte beleid.

Mevrouw VAN OLMEN dankt de gedeputeerde, maar heeft niets opgepikt over de samenwerking met de dienst Landbouw en plattelandsbeleid, volgens haar ook een belangrijke partner in kader van open ruimte en voedselproductie. Ze vraagt of daar een afspraak tussen is?

De heer LEMMENS herhaalt dat de provincie ook via haar landbouwbeleid inzet op onderzoek en ontwikkeling van voedselproductie.

De VOORZITTER schorst de vergadering om 17.13 uur.